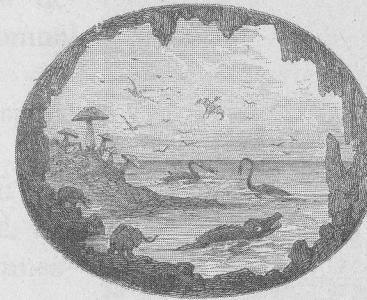
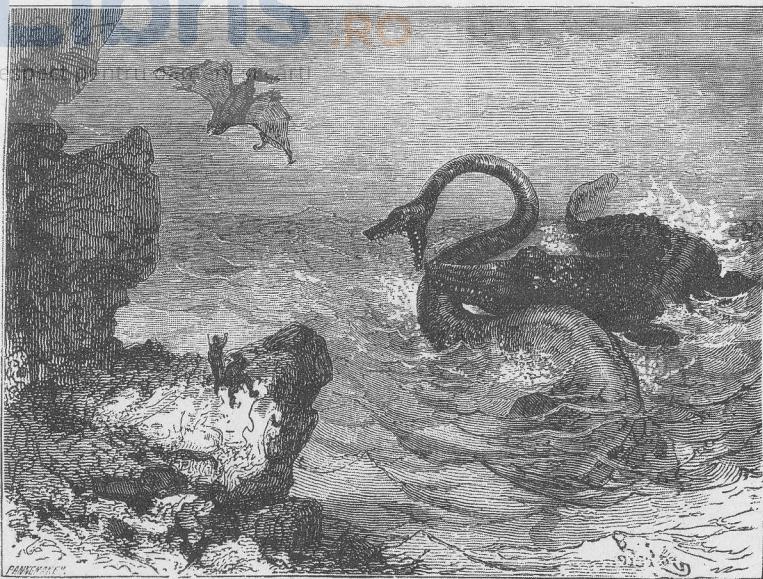

Jules Verne

O călătorie spre centrul
Pământului

Tipar executat la:

EVEREST
an 1994
TIPOGRAFIA

Editura REGIS
www.regiseditura.ro

Tel./Fax: 021.222.26.16; 0744.75.65.86

CAPITOLUL I

În ziua de 24 mai 1863, într-o duminică, unchiul meu, profesorul Lidenbrock, se întoarse grăbit acasă, la locuința sa din Königsstrasse nr. 19, una dintre cele mai bătrâne străzi ale cartierului vechi din Hamburg.

Servitoarea Marta se temu să nu fie în întârziere, căci abia pusese mâncarea la încălzit în bucătărie.

“Dacă cumva îi e foame, am gândit eu, unchiu-meu, care este cel mai nerăbdător dintre oameni, va începe acum să tipă cu disperare”.

- A și venit domnul Lidenbrock! strigă Marta uluită, crăpând ușa din sufragerie.

- Da, Marta; dar dejunul mai are vreme să aștepte, căci nu sunt încă ceasurile două. Abia a bătut unu jumătate la biserică Sfântul Mihai.

- Atunci de ce s-a întors aşa devreme domnul Lidenbrock?

- O să ne spună el.

- Iată-l! eu fug. Domnule Axel, explicați-i dumneavaastră.

Și Marta se duse în laboratorul său culinar.

Am rămas singur. Dar caracterul meu cam nehotărât nu-mi prea permitea să dau explicații celui mai mâños din-

tre profesori. De aceea m-am pregătit să mă strecoar prudent în mica mea cameră de la etaj, când uşa de la intrare scârțăi: niște picioare greoale făcură să răsune scara și stăpânul casei, traversând sufrageria, se grăbi să ajungă imediat în cabinetul său de lucru.

Dar în timpul acestei rapide trecheri, își aruncase într-un colț bastonul, pe masă largă sa pălărie, iar nepotului său aceste cuvinte răsunătoare:

- Axel, urmează-mă.

Nu avusesem timp să mă clintesc și profesorul îmi și strigă cu un viu accent de nerăbdare:

- Ei bine, nu ești încă aici?

Am intrat deci în cabinetul temutului meu maestru.

Otto Lidenbrock nu era om rău, o recunosc bucuros, totuși, dacă nu se va schimba de aici încolo, va muri în pielea unui teribil original.

Era profesor la colegiul Iohannaeum și preda un curs de mineralogie, în timpul căruia se înfuria regulat. Nu că s-ar fi preocupat de a avea elevi harnici la lecție: acest detaliu nu-l neliniștea. El profesa în mod "subiectiv", cum se spune în filosofia germană, adică pentru el, nu pentru ceilalți. Era un savant egoist, un puț de știință, a cărui găleată însă scârțâia când voiai să scoți ceva din el. Într-un cuvânt, un zgârcit.

Există câțiva profesori de acest fel în Germania.

Unchiul meu, din nefericire, nu se bucura de o extremă ușurință de vorbire, dacă nu în intimitate, cel puțin când vorbea în public și este un defect regretabil la un orator. Într-adevăr, în demonstrațiile sale de la Iohannaeum, adesea profesorul se oprea brusc în vorbă; lupta cu un cuvânt recalcitrant, care nu voia să-i alunece printre buze, unul din acele cuvinte care rezistă până ies sub forma unei înjurături.

Există în mineralogie multe denumiri jumătate grecești, jumătate latine greu de pronunțat. Nu vreau să vorbesc de rău această știință. Dar când te găsești în fața unor "cristalizări

romboedrice", "gheletine", "tangasite", "molibdate de plumb", "tungstate de magneziu" și "titaniate de zirconiu", e ușor de înțeles de ce limba și se încurcă.

Or, în oraș, se cunoștea această infirmitate a unchiului meu. Câți din auditorii cursului lui Lindebrock, nu veneau acolo numai pentru a se amuza de încurcăturile și mâinile profesorului.

Oricum, unchiul meu era un veritabil savant. El adăuga geniului său de geolog, un ochi de mineralogist. Astfel numele de Lidenbrock era onorat în toate gimnaziile și asociațiile naționale. Domnii Humphry Davy, Humboldt, căpitanii Frankein și Sabine îl vizitau când se aflau la Hamburg. Domnii Ebelman, Brewsten, Dumes, Milne-Edwards îl consultau asupra celor mai palpitate chestiuni de chimie. Această știință îi datora descoperiri frumoase, iar în 1853 apăruse la Leipzig un "Tratat de Cristalografie transcendentă" de profesorul Otto Lidenbrock, un volum mare în folio, cu planșe, care nu s-a prea vândut totuși.

Adăugați la aceasta că unchiul meu era conservatorul muzeului mineralologic al domnului Struve, ambasadorul Rusiei.

Acesta era prin urmare unchiul meu. Imaginea-vă un om înalt, slab, cu o sănătate de fier, blond ca un Tânăr, ceea ce parea să scadă vreo zece ani, din cei cincizeci ai săi. Ochii îi se învârteau neîncetat sub sticla ochelarilor săi imenși, nasul, lung și subțire, semăna cu o lamă ascuțită: gurile rele pretindeau că acest nas avea calități magnetice și că atragea pilitura de fier. Pură calomnie: nasul unchiului meu nu atragea decât tabacul, dar în mare cantitate.

Otto Lidenbrock locuia în mica lui casă din Königsstrasse, o locuință modestă, jumătate din lemn, jumătate din cărămidă: ea dădea spre unul din acele canale întortocheate ce se întretaie în vechiul cartier din Hamburg, pe care incendiul din 1842 îl crățase, din fericire. Această casă îi aparținea în întregime.

Din această familie făcea parte fina lui, Graüben, o Tânără irlandeză de 17 ani, buna Marta și eu. În dubla mea calitate de nepot și orfan, am devenit asistentul său de laborator.

În fond, se putea trăi foarte bine în această căsuță din Konigsstrasse, cu toate ciudăteniile proprietarului, căci, oricum, în ciuda purtărilor lui brutale, el nu mă iubea mai puțin.

Față de un om atât de original, nu era decât un lucru de făcut: să-l ascult. M-am dus, deci, în cabinetul său.

CAPITOLUL II

Intrând, l-am zărit pe unchiul meu, cufundat într-un fotoliu și ținând în mâna o carte, pe care o cerceta cu cea mai adâncă admirație.

- Ce carte! Ce carte! exclamă el.

Această exclamație îmi aminti că profesorul Lidenbrock era și bibliofil în momentele lui libere; dar cărțile nu aveau preț pentru el decât dacă erau de negăsit sau cel puțin ilizibile.

- Ei bine, îmi zise el, nu observi nimic? Dar e o comoară de neprețuit. Am găsit-o scotocind prin dugheana anticarului Hevelins.

- Magnific! răspunsei eu cu un entuziasm de comandă.

Într-adevăr, de ce atâtă scandal pentru un vechi in-quarto cu coperțile de piele grosolană, carte îngălbenită, de care atârna o panglică decolorată.

Totuși, interjecțiile admirative ale profesorului nu încetau.

- E admirabil! și ce legătură! și cotorul acesta intact după șapte sute de ani! Bozerian, Closs sau Purgold ar fi fost mândri de asemenea legătură.

Tot vorbind astfel, unchiul meu deschidea și închidea aceste vechi hârțoage.

- Si ce titlu are această miraculoasă operă? am întrebat eu cu prefăcută grabă.

- Este Heims Kringla de Suorre Turleson, faimosul

autor irlandez din secolul al XII-lea; este cronica prinților norvegieni care au domnit în Islanda.

- Serios? Trebuie să fie o traducere germană...

- Nu zău? La ce mi-ar folosi traducerea ta? Ce-mi pasă mie de traducerea ta. Nu. Acesta este exemplarul original în limba islandeză, dialect bogat și simplu în același timp, căci permite combinațiile gramaticale cele mai variate și numeroase modificări de cuvinte.

- Ca și germana, am insinuat eu.

- Da, zise unchiul meu, ridicând din umeri, cu deosebirea că limba islandeză are trei genuri ca în grecește și declină numele proprii ca în latinește.

- Așa! m-am minunat eu, puțin surprins. Dar caracterele tipăriturii sunt frumoase.

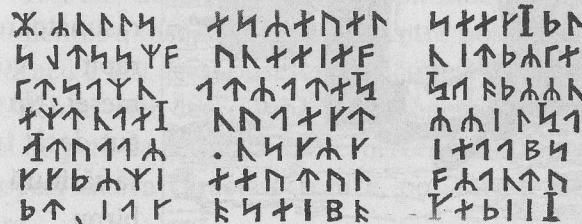
- Cum? Nefericitule! Crezi că e o tipăritură? Ignorantule, este un manuscris. Un manuscris runic. "Runele" erau litere întrebuințate pe vremuri în Islanda. Legenda zice că Odin în persoană le-a inventat. Privește deci, admiră, păgânule, acest scris scornit de mintea unui zeu.

În acest moment, din carte aluneca o bucată de pergament și căzu pe jos.

- Ce e aceasta? strigă unchiul meu.

El întinse pe masă pergamentul, lung de 5 degete, lat de vreo trei, purtând o serie de semne ciudate.

Iată facsimilul lor. Țin să se cunoască aceste semne bizare, căci datorită lor, profesorul Lidenbrock și nepotul său au întreprins cea mai stranie expediție a secolului al XVII-lea.

“Sunt caractere runice, fără îndoială, murmură profesorul după un atent examen. Sunt identice cu acelea din manuscrisul lui Suorre Turleson. Dar ce poate să însemne aceasta!... Și totuși este în islandeza veche”.

Profesorul Lidenbrock trecea drept un veritabil poliglot. Nu că ar fi vorbit curent cele două sute de limbi și patru sute de dialecte de pe suprafața pământului, dar oricum cunoștea o bună parte din ele. Presimțeam deci, în fața acestei dificultăți, o scenă violentă, când ceasul de pe cămin bătu ora două.

Buna Martha deschise ușa biroului anunțând:

- Supa este gata.
- La dracu cu supa și cu cine a făcut-o și cine o să mănânce, urlă unchiul meu.

Martha a luat-o la goană și, fără să-mi dau seama cum, eu

am urmat-o, trezindu-mă la masă, pe scaunul meu obișnuit.

- N-am văzut niciodată una ca asta, îmi spuse Martha servindu-mi mâncarea. Domnul Lidenbrock să nu mănânce!

Ajunsesem la desert când o voce răsunătoare m-a răpit voluntății mesei. Nu am făcut decât o singură săritură până în birou.

CAPITOLUL III

- Fără îndoială, e o scriere runică, îmi spuse profesorul din nou, încruntându-se. Dar e la mijloc un secret și trebuie să-l descopăr. Altfel, nu știu ce se întâmplă... Șezi aici și scrie literă cu literă, ce îți dictez.

L-am ascultat, scriind această ciudată succesiune de cuvinte:

mm.rnlls	esreuel	seecJde
sgtssmf	unteief	niearke
kt,samn	atrateS	Saodrrn
emtnael	nuaect	rrilSa
Atvaar	.nscrc	ieaabs
ccdrmi	eeutul	frantu
dt,tac	oseibo	Kediik

Unchiul meu îmi smulse din mâini hârtia pe care scrisesem și o examină din nou.

- Este probabil, zise el, o criptogramă, adică o succesiune de litere amestecate care, dacă ar fi așezate cum trebuie, ar da o frază inteligibilă. Și când te gândești că se ascunde, poate, aici explicația sau indicația cine știe cărei invenții.

Profesorul luă cartea și pergamentul, comparându-le pe amândouă.

“Acestă două scrieri nu sunt nici de aceeași mâna, nici din același timp. Criptograma trebuie să fie mai veche decât cartea cu cel puțin două sute de ani. Ea cuprinde un dublu M care n-a fost adăugat alfabetului decât în secolul al XIV-lea.”

Această deducție mi se păru destul de logică.

- Trebuie, deci, să presupun, continuă unchiul meu, că pergamentul a fost scris de unul dintre posesorii cărții. Dar cine dracu a fost acest posesor? Nu cumva s-o fi iscălit?

Unchiul meu luă o lupă și descoperi pe a doua pagină un fel de pată de cerneală, unde, cercetând-o mai deaproape, descoperi câteva caractere runice, pe care le descifră fără ezitate.

- Arne Saknusemm! strigă el triumfător. Dar acesta e un nume. Un nume islandez. Un nume de savant din secolul al XVI-lea, alchimist celebru".

Îl privii pe unchiul meu cu oarecare admirătie.

- Alchimiștii aceștia, reluă el, Avicenne, Bacon, Lulle, Paracelse erau veritabili, singurii savanți ai epocii lor. Au făcut descoperiri care ne uluiesc. Nu cumva acest Saknussemm a ascuns în această criptogramă o descoperire? Aceasta trebuie să fie. Aceasta e.

- Fără îndoială, am cutezat eu să răspund, dar ce interes avea el să-și ascundă invenția?

- De ce? De ce? Știu eu? Galileo n-a făcut la fel cu Saturn. De altfel, o să ne convigem. Voi avea secretul acestui document și până când nu-l descopăr nici nu mai mănânc, nici nu mai dorm. Nici tu, Axel?

- Drace! mi-am spus, bine că am mâncat cât doi la dejun.

- Înainte de orice, trebuie să găsim limba acestui "cifru". Nu cred să fie greu. Sunt în acest document o sută treizeci și două de litere, care dau șaptezeci și nouă de consoane și cincizeci și trei de vocale. Or, numai limbile meridionale au această proporție căci cele nordice sunt infinit mai bogate în consoane. Trebuie deci să fie o limbă din sud.

Concluzia era foarte justă. Așteptam mai departe raționamentul profesoral, care se dovedește un profund analist.

- Acest Saknussemm era un om instruit. Or, savanții din secolul al XVI-lea scriau îndeobște în latinește. Am deci dreptul să presupun că documentul nostru este în limba latină.

Eu am sărit de pe scaun. Amintirile mele de latinist se revoltau la gândul că această serie de cuvinte baroce putea aparține dulcei limbii a lui Virgiliu.

- Da, dar o latinească încurcată, adăugă unchiul meu.

- Așa da.

- Să examinăm deci din nou hârtia. Iată o serie de o sută treizeci și două de litere, prezentându-se într-o dezordine aparentă. Sunt unele cuvinte făcute numai din consoane ca acest "mm.rnlls", altele, din contră, numai din vocale, ca al cincilea cuvânt "unteief" sau ca penultimul "oseibo". Or, această dispoziție a literelor a fost făcută după o ordine necunoscută nouă. Am impresia că fraza primitivă a fost scrisă regulat și pe urmă întoarsă după nu știu ce regulă. Cine ar poseda cheia acestui cifru, l-ar citi ușor. Ai tu această cheie, Axel?

La această întrebare n-am răspuns. Privirea mea se oprise asupra unui încântător portret, atârnat de perete, portretul lui Graüben. Fina unchiului meu se găsea atunci la Altona, la una dintre rudele ei și absența sa mă întrista căci, astăzi pot să mă întreb la ceva în legătură cu acest lucru, Tânără irlandeză și cu mine ne iubeam cu toată răbdarea și liniștea germană; ne logodiseră în ascuns, căci unchiul meu, fiind geolog, îi era greu să priceapă asemenea sentimente.

Graüben era o încântătoare fată blondă, cu ochi albaștri, cu un caracter puțin prea grav și spiritul puțin prea serios; totuși, nu mă iubea mai puțin. Cât despre mine, o adoram. Imaginea mici mele irlandeze m-a aruncat, într-o clipă, din lumea realităților în aceea a himerelor, a amintirilor.

Dar unchiul meu mi-a întrerupt visul, lovind cu pumnul în masă.

- Ia te uită, a zis el. Prima idee ce trebuie să-i vină cuiva, care vrea să încurce literele unei fraze, este de a scrie cuvintele vertical în loc să le înșire orizontal. Să încercăm. Axel, ia o frază oarecare la nimereală, dar în loc să scrii literele una după alta, pune-le succesiv, pe coloane verticale.

Am înțeles ușor despre ce era vorba și am scris îndată de sus în jos:

T e l i a r n
e s t, m a
u m i a b
b u c G e

- Bun, zise profesorul, fără să citească. Acum pune cuvintele pe orizontală.

M-am executat și am obținut această frază:

Telarn est, ma icmeü umiab bucGe.

- Perfect, făcu unchiul meu, smulgându-mi hârtia din mâna, iată că frază noastră are fizionomia documentului; vocalele și consoanele sunt grupate în aceeași dezordine ca în pergamentul lui Sakanussem.

Observațiile unchiului meu erau foarte ingenioase.

- Iată, acum, zise el, dacă mi te-ai adresa mie, care nu cunosc fraza pe care ai scris-o, ca să îl citesc, mi-ar fi de ajuns să iau succesiv fiecare literă a fiecărui cuvânt, pe urmă pe a doua, pe urmă pe a treia și aşa mai departe.

Și unchiul meu, spre marea lui uimire, dar mai ales spre uimirea mea, a citit:

Te iubesc mult, mica mea Graüben.

- Ce? făcu profesorul.

Da, fără să fi vrut, neîndemânic amorezat, scrisesem această compromițătoare frază.

- Aha! o iubești pe Graüben, reluă unchiul meu cu un veritabil ton de tutoare.

- Da...nu... mă bâlbâi eu.

- O iubești pe Graüben, repetă el mașinal. Ei bine, să aplicăm același procedeu documentului în chestiune.

Unchiul meu, foarte preocupat de noua descoperire, îmi și uitase imprudentele cuvinte. Emoționat, tușind foarte grav, rostind întâi prima literă a fiecărui cuvânt, apoi pe a doua, îmi dictă următoarea serie:

mmessunkaSenrA.icefdoK.segnittamurtn

ecertserrette, rotaivsadua, ednecsedsadne
iacartnniiluJsiratracSarbmutedmekt
meretarscluco YsleffenSnl

Sfărșind, mărturisesc că eram emoționat. Aceste litere, pe care le scrisesem una câte una, nu avuseseră pentru mine nici un sens; așteptam ca profesorul să rostească acum, încântat o frază de o magnifică latinitate.

Dar cine ar fi prevăzut? Un violent pumn zgudui masa. Cerneala se vârsă, tocul îmi scăpă din mâna.

- Nu, nu e asta, urlă unchiul meu, n-are nici un sens.

Pe urmă, traversând în fugă biroul, coborând scările ca o avalanșă, se precipita în stradă și fugi cât îl ținu puterea.

CAPITOLUL IV

- A plecat? întrebă Martha, alergând la zgomotul porții dinspre stradă care, închisă cu violență, zguduise întreaga casă.

- Da, a plecat.

- Și dejunul? făcu bătrâna servitoare.

- Nu va dejuna.

- Și cina?

- Nu va cina.

- Cum? spuse Martha frângându-și mâinile.

- Nu, buna mea Martha, nu va mai mâncă nici el, nici noi. Unchiul meu ne pune pe toți la post, până o să descifreze un petic de hârtie.

- Isuse! nu ne mai rămâne decât să murim de foame, gemu bătrâna, serios alarmată, întorcându-se în bucătărie.

Când am rămas singur, mi-a venit ideea de a-i povesti totul lui Graüben: dar cum să părăsesc casa? Și dacă unchiul meu mă va chema? Și dacă va avea nevoie de mine? Și dacă nu voi fi aici, ce se va întâmpla?

Mult mai cuminte era să rămân. Luai în mâna hârtia pe care se înșira ciudata serie de litere scrise de mine.